

## ความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ Knowledge of human trafficking among at-risk youth in Roi Kaen Sarasin Province

ปริญ รสจันทร์<sup>1</sup> นุชรินทร์ มิ่งโกล<sup>2</sup>  
E-mail: parin1012522@gmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบมี 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 3 ข้อ ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์ จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ามนุษย์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

ประเด็นที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 และเพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในระดับปานกลาง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 151 คน ไม่เคยผ่านการอบรมความรู้เรื่องการค้ามนุษย์มาก่อน

ประเด็นที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.89

ประเด็นที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์ ในภาพรวมทุกด้านในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.99

ประเด็นที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ามนุษย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.94

**คำสำคัญ:** การค้ามนุษย์ เยาวชนกลุ่มเสี่ยง ร้อยแก่นสารสินธุ์

### Abstract

This research aims to study knowledge and understanding of human trafficking among at-risk youth in Roi Kaen Sarasin Province. The informants are a group of 200 youth participants in the project. The research tool is a questionnaire with 4 aspects of choice: 1) personal information 3 items and 2) knowledge about what they do (The Act) for human trafficking in the amount 10 items. 3) Knowledge about the method (The Means) that is human trafficking in the amount of 7 items. 4) Knowledge about the purpose (The Purpose) that is human trafficking 7 items. Confidence for the entire document is 0.94. The statistics used in the research are percentages and mean values.

The results show that 1) most respondents are 111 women at 55.50% and 89 men at 44.50%. Most of the respondents had moderate knowledge of human trafficking 77 people thought 38.50%. Most of the 151 respondents had never been trained in human trafficking before. 2) Respondents are knowledgeable about what constitutes human trafficking (The Act). All aspects were moderate with an average of 2.89. 3) The majority of respondents have knowledge of the method (The Means) of human trafficking. Overall, all aspects were moderate with an average of 2.99. 4) Most of the respondents had knowledge about the purpose of human trafficking. The overall level was moderate with an average of 2.94.

**Keywords:** human trafficking, risk youth, Roi Kaen Sarasin province

<sup>1</sup> อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

## ความเป็นมาของปัญหา

การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons) เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยหลายด้าน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ตลอดจนด้านการท่องเที่ยว และด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่ผ่านมามีประเทศไทยหยิบยกปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน และจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยมี พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (The Anti-Trafficking in Persons Act 2008) และกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554 - 2559) ที่ให้ความสำคัญ 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน การพัฒนาและการบริหารข้อมูล โดยมี กลไกการดำเนินงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประกอบด้วย คณะกรรมการระดับชาติ 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ 2) คณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) เพื่อผลักดันนโยบายระดับชาติ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก และเยาวชนที่ถือว่าทุกคนมีความเสี่ยงที่จะถูกล่อลวงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการค้ามนุษย์จากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออิทธิพลจากโลกออนไลน์ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด, 2564: 3 - 5)

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เวลา 13.00 น. กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี ค.ศ. 2021 (2021 TIP Report) โดย ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ระดับ Tier 2 Watch List ลดระดับจาก Tier 2 เมื่อปี 2563 ทั้งที่การแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ของไทยมีพัฒนาการความคืบหน้าเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา (สถานทูตสหรัฐฯ, 2564: 7 - 23)

แม้ผลจากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์จะเป็นที่น่าผิดหวัง แต่ได้ปรากฏผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมหลายด้าน ได้แก่ 1) การดำเนินคดี มีประสิทธิภาพมากขึ้นและใช้เวลาน้อยลง โดยการพิจารณาคดีกว่าร้อยละ 90 เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 1 ปี การลงโทษผู้กระทำความผิดมีอัตราโทษที่สูงขึ้น โดยมีจำนวนผู้ได้รับโทษจำคุก 5 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 67 ของผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษจำคุกทั้งหมด มีการให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิด และการปราบปรามการค้ามนุษย์ในรูปแบบใหม่ทางออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงสถานการณ์โควิด-19 2) การคุ้มครองดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ยังคงยึดหลักการให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง (victim-centered approach) และคำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจ (trauma-informed care) โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการจัดบริการและคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย และ 3) การป้องกันปัญหาค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ซึ่งภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ได้มีการขยายเวลาอนุญาตให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 240,572 คน ทำให้แรงงานได้รับการคุ้มครอง และได้รับสิทธิต่างๆ ตามกฎหมาย และลดความเสี่ยงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2564: 1 - 6)

นอกจากนี้ ยังมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับมาตรฐานการดูแลแรงงาน อาทิ การยกระดับมาตรฐานที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกในเรือประมง และการอำนวยความสะดวกการออกหนังสือคนประจำเรือ อีกทั้งยังมีการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการสร้างความตระหนักรู้ในกลุ่มเสี่ยงถูกแสวงหาประโยชน์เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงการต่างประเทศ, 2564: 1 - 6)

เมื่อการค้ามนุษย์เป็นเรื่องสำคัญระดับชาติ ทุกภาคส่วนจึงควรตระหนักและขับเคลื่อนภารกิจนี้ไปด้วยกัน โดยในระดับจังหวัดมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยกรรมการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ อันประกอบด้วยจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นกลุ่มจังหวัดที่ประสบปัญหาค้ามนุษย์ที่มีความเป็นเฉพาะของตน กล่าวคือแม้จังหวัดเหล่านี้มิได้มีปัญหาค้ามนุษย์เพื่อการใช้แรงงานในการผลิตอย่างเข้มข้นซึ่งต้องอาศัยแรงงานจากภายนอกประเทศเป็นหลัก แต่จากสถิติจากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ 2559 - 2560 ชี้ให้เห็นว่าปัญหาค้ามนุษย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประเด็นหลักคือแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เป็นสำคัญ ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับรายงานคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ชี้ให้เห็นว่าแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีในหลายกรณีอาจนับได้ว่าเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของกลุ่มเยาวชนอันเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีความเปราะบางที่นำไปสู่ความผิด และความเสียหายจากการค้ามนุษย์ เช่นคดีแม่เล่ายัย 19 ที่เกิดขึ้นในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสาเหตุของคดีนี้มีมาจากยาเสพติด และการเที่ยวกลางคืนจนถูกล่อลวงสู่วงจรของการค้ามนุษย์ในที่สุด (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด, 2564: 3 - 5)

สำหรับงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งหมายจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาค้ามนุษย์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์อย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มต้นจากการสำรวจตนเองของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มากน้อยเพียงใด เพื่อพิจารณาถึงประเด็นเร่งด่วนที่ต้องการเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่กลุ่มเยาวชน อันเป็นต้นตอได้ก้าวแรกสู่การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ลงลึกถึงความเข้าใจในปัญหาอย่างแท้จริง

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ำนุชย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ำนุชย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

### 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการให้ความรู้ด้านการค้ำนุชย์จำนวน 200 คน ซึ่งเป็นจำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีจำนวนการสำรวจร้อยละ 100

### 3. เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ำนุชย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะให้เลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ำนุชย์ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะให้เลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ำนุชย์ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะให้เลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 4 ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำนุชย์ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะให้เลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

### 4. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4.2 สร้างรายการข้อคำถาม ซึ่งมีลักษณะเลือกตอบและเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามประเด็นที่กำหนดในแบบสำรวจ

4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการค้ำนุชย์ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00

4.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงใช้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้ว นำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94

4.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้ไปสร้างเป็นแบบสอบถาม และใช้ในการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการค้ำนุชย์แก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

### 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการให้ความรู้ด้านการค้ำนุชย์จำนวน 200 คน ระหว่างวันที่ 20 - 21 ธันวาคม 2565 โดยใช้เวลาในช่วงก่อนการอบรมเป็นช่วงเวลาสำคัญในการเก็บข้อมูล และมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 200 คน

### 6. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ วิเคราะห์โดยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำไปเทียบเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ความเห็นด้วย/ความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ความเห็นด้วย/ความสำคัญอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ความเห็นด้วย/ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ความเห็นด้วย/ความสำคัญอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ความเห็นด้วย/ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

## ผลการวิจัย

### ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	44.50
หญิง	111	55.50
รวม	200	100.00
ความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์		
มากที่สุด	10	5.00
มาก	43	21.50
ปานกลาง	77	38.50
น้อย	70	35.00
น้อยที่สุด	0	0.00
รวม	200	100.00
เคยผ่านการอบรมความรู้เรื่องการค้ามนุษย์มาก่อนหรือไม่		
เคย	49	24.50
ไม่เคย	151	75.50
รวม	200	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 และเพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในระดับปานกลางจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 151 คน ไม่เคยผ่านการอบรมความรู้เรื่องการค้ามนุษย์มาก่อน

### ตอนที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์

ผลการศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์

ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. การจัดหา (เลือกเฟ้นหาจัดให้ได้คนไม่ว่ากระทำด้วยวิธีใดๆ )				
มากที่สุด	5	2.50		
มาก	41	20.50		
ปานกลาง	94	47.00		
น้อย	60	30.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.955	ปานกลาง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
2. การซื้อ (เอาเงินตราแลกกับคน ยกเว้นสัญญาซื้อขาย)				
มากที่สุด	4	2.00		
มาก	33	16.50		
ปานกลาง	101	50.50		
น้อย	61	30.50		
น้อยที่สุด	1	0.50		
รวม	200	100.00	2.89	ปานกลาง
3. การขาย (เอาคนไปแลกเงินตรา เอาเงินเขาโดยยอมตนเข้ารับใช้การงาน ของเจ้าของเงินที่เรียกว่าขายตัวลงเป็นทาส)				
มากที่สุด	11	5.50		
มาก	47	23.50		
ปานกลาง	89	44.50		
น้อย	53	26.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.08	ปานกลาง
4. การจำหน่าย (ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน โอน เอาออก)				
มากที่สุด	2	1.00		
มาก	52	26.00		
ปานกลาง	80	40.00		
น้อย	66	33.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.95	ปานกลาง
5. การพามาจาก (นำไปหรือนำมาโดยมีต้นทาง และแสดงอาการต่อเนื่อง พา มาจากที่ใดก็ได้ ในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้)				
มากที่สุด	7	3.50		
มาก	19	9.50		
ปานกลาง	99	49.50		
น้อย	75	37.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.79	ปานกลาง
6. การส่งไปยังที่ใด (ทำให้เคลื่อนพันจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อให้ถึงผู้รับ หรือเป้าหมายด้วยอาการต่างๆเช่น ส่งข้าม ส่งผ่าน ส่งต่อ เคลื่อนออกจาก ที่ใช้ตรงกันข้ามกับมา โดยส่งไปยังที่ใดก็ได้ ในหรือ นอกราชอาณาจักร ได้)				
มากที่สุด	9	4.50		
มาก	28	14.00		
ปานกลาง	113	56.50		
น้อย	50	25.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.98	ปานกลาง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
7. การหน่วงเหนี่ยว (รังตัวไว้ ดึงถ่วงไว้ กักไว้ ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง)				
มากที่สุด	3	1.50		
มาก	21	10.50		
ปานกลาง	114	57.00		
น้อย	62	31.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.83	ปานกลาง
8. การกักขัง (บังคับให้อยู่ในสถานที่อันจำกัด เก็บตัวไว้ในสถานที่อันจำกัด)				
มากที่สุด	3	1.50		
มาก	30	15.00		
ปานกลาง	96	48.00		
น้อย	71	35.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.83	ปานกลาง
9. การจัดให้อยู่อาศัย (จัดให้พักพิง พักผ่อน)				
มากที่สุด	5	2.50		
มาก	17	8.50		
ปานกลาง	108	54.00		
น้อย	70	35.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.79	ปานกลาง
10. การรับไว้ (รับหรือพาคนไปอยู่ที่พักเพื่อเก็บเข้าที่ หรือเอาเข้าที่)				
มากที่สุด	2	1.00		
มาก	26	13.00		
ปานกลาง	113	56.50		
น้อย	59	29.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.86	ปานกลาง
รวมทุกด้าน			2.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ พบว่า

- 1) ประเด็นการจัดหา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 47.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 2.50
- 2) ประเด็นการซื้อ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 50.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.50
- 3) ประเด็นการขาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 44.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 5.50
- 4) ประเด็นการจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 40.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.00
- 5) ประเด็นการพามาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 49.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 3.50
- 6) ประเด็นการส่งไปยังที่ใด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 56.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 4.50



- 7) ประเด็นการห่วงใย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 57.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.50
- 8) ประเด็นการกักขัง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 48.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.50
- 9) ประเด็นการจัดให้อยู่อาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 54.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 2.50
- 10) ประเด็นการรับไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 56.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.00
- 11) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.89

### ตอนที่ 3 ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์

ผลการศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์

ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. ช่มชู้ (ทำให้กลัว ทำให้เสียขวัญ ทำให้ผู้อื่นต้องกลัวว่าจะเกิดความเสียหาย เป็นภัยแก่ตนเอง แก่สกุลแห่งตน หรือแก่ทรัพย์สินของตน เป็นภัยอันใกล้จะถึงและอย่างน้อยร้ายแรงถึงขนาดที่จะพึงกลัว)				
มากที่สุด	3	1.50		
มาก	52	26.00		
ปานกลาง	125	62.50		
น้อย	20	10.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.19	ปานกลาง
2. ใช้กำลังบังคับ (ใช้แรงบังคับให้ทำหรือใช้อำนาจสั่งให้ทำหรือให้ปฏิบัติ หรือให้จำต้องทำหรือให้เป็นไปตามความประสงค์โดยกระทำแก่กายหรือจิตใจ ด้วยแรงกายภาพหรือวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้บุคคลอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้)				
มากที่สุด	4	2.00		
มาก	41	20.50		
ปานกลาง	102	51.00		
น้อย	53	26.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.98	ปานกลาง
3. ลักพาตัว (แอบหรือลอบนำคนไปหรือนำคนมา โดยบุคคลนั้นไม่ยินยอม)				
มากที่สุด	9	4.50		
มาก	39	19.50		
ปานกลาง	98	49.00		
น้อย	54	27.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.02	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ำมนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4. น้อย (ใช้อุบายหลอกลวงโดยเอาความเท็จมากล่าวเพื่อให้เขาหลงผิด)				
มากที่สุด	2	1.00		
มาก	39	19.50		
ปานกลาง	89	44.50		
น้อย	70	35.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.87	ปานกลาง
5. หลอกลวง (ใช้อุบายทุจริตลวงให้เข้าใจผิด แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งเพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด)				
มากที่สุด	6	3.00		
มาก	40	20.00		
ปานกลาง	103	51.50		
น้อย	51	25.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.01	ปานกลาง
6. ใช้อำนาจโดยมิชอบ (ใช้อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตาม ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่หรือตามสามารถบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ การปฏิบัติ การกระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น)				
มากที่สุด	9	4.50		
มาก	27	13.50		
ปานกลาง	115	57.50		
น้อย	49	24.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.98	ปานกลาง
7. ให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล (เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล ถ้ากระทำต่อเด็ก แม้จะไม่ใช้วิธีการดังกล่าวข้างต้นและไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าเด็กนั้นเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อของการค้ำมนุษย์)				
มากที่สุด	7	3.50		
มาก	30	15.00		
ปานกลาง	102	51.00		
น้อย	61	30.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.92	ปานกลาง
รวมทุกด้าน			2.99	ปานกลาง

จากตาราง 3 ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ำมนุษย์ พบว่า

1) ประเด็นการข่มขู่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 62.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.50

2) ประเด็นการใช้กำลังบังคับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 51.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 2.00



- 3) ประเด็นการลักพาตัว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 49.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 4.50
- 4) ประเด็นการฉ้อฉล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 44.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.00
- 5) ประเด็นการหลอกลวง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 51.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 3.00
- 6) ประเด็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 57.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 4.50
- 7) ประเด็นการให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 51.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 3.50
- 8) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ำมนุษย์ ในภาพรวมทุกด้านในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.99

#### ตอนที่ 4 ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำมนุษย์

ผลการศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำมนุษย์ ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำมนุษย์

ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำมนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี หมายความว่า การยอมรับกระทำความผิดหรือการยอมรับการกระทำความผิดอื่นใดหรือการกระทำความผิดอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ” การค้ำมนุษย์ในรูปแบบนี้คือ การนำมนุษย์ไปเป็นโสเภณี อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539				
มากที่สุด	12	6.00		
มาก	41	20.50		
ปานกลาง	85	42.50		
น้อย	62	31.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.02	ปานกลาง
2. การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก สื่อลามกหมายถึง เป็นการแสดงออกในรูปภาพเปลือย เห็น อวัยวะเพศ มีเนื้อหากระตุ้นทำให้เกิดกามารมณ์สามารถปรากฏได้ในสื่อทุกรูปแบบ คลิปวิดีโอ การ์ตูน หรือการพรรณนาให้เกิดจินตนาการ “การผลิต” คือการกระทำ ถ่ายคลิปต่างๆ “การเผยแพร่” คือ การจำหน่าย				
มากที่สุด	4	2.00		
มาก	33	16.50		
ปานกลาง	89	44.50		
น้อย	74	37.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.84	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำมนุษย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
3. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การใช้เพศเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์หรือให้ขายสินค้าได้ แต่การกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำผิดกฎหมายอย่างอื่นด้วย อาทิ การเปลือยกาย ซึ่งเป็นการแสดงลามกอนาจารในสถานที่สาธารณะ หรือแสดงสิ่งที่น่าอับอายต่อหน้าธารกำนัล จึงจะเข้าลักษณะความผิดฐานค้ำมนุษย์				
มากที่สุด	5	2.50		
มาก	47	23.50		
ปานกลาง	107	53.50		
น้อย	41	20.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.08	ปานกลาง
4. การเอาคนลงเป็นทาส ทาส หมายถึง บุคคลซึ่งตกอยู่ใต้อำนาจของบุคคลอื่นโดยสิ้นเชิงและจะต้องทำงานให้บุคคลอื่นนั้น การถือเอาบุคคลเป็นทาส หมายความว่า การที่ผู้หนึ่งผู้ใดได้อำนาจสิทธิเหนือบุคคลหนึ่งโดยเด็ดขาด ในการจำกัดเสรีภาพในร่างกายผู้นั้น และในการบังคับใช้แรงงานโดยฝ่าฝืนความสมัครใจของผู้นั้น				
มากที่สุด	3	1.50		
มาก	52	26.00		
ปานกลาง	96	48.00		
น้อย	49	24.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	3.05	ปานกลาง
5. การนำคนมาขอตาน พระราชบัญญัติควบคุมการขอตาน พ.ศ. 2484 มาตรา 6 “ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอตาน” แต่จะเป็น ความผิดฐานค้ำมนุษย์ก็ต่อเมื่อมีบุคคลนำพามาบังคับใช้ให้เป็นขอตาน (ปัจจุบันยกเลิกโดยพระราชบัญญัติควบคุมการขอตาน พ.ศ. 2559)				
มากที่สุด	8	4.00		
มาก	19	9.50		
ปานกลาง	117	58.50		
น้อย	56	28.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.09	ปานกลาง
6. การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หมายถึง การข่มขืนใจให้ทำงาน หรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือ ของผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่ สามารถขัดขืนได้				
มากที่สุด	10	5.00		
มาก	28	14.00		
ปานกลาง	92	46.00		
น้อย	70	35.00		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.89	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำนุชย์	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
7. การบังคับตัววัยะเพื่อการค้า การตัดตัววัยะออกจากร่างกาย เพื่อขายให้กับผู้ที่ต้องการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ การกระทำดังกล่าวนี้ เป็นการผิดกฎหมาย โดยเฉพาะผู้คนที่ประเทศยากจนต่างๆ มักจะขายอวัยวะของ ตนให้กับผู้ที่ต้องการปลูกถ่ายอวัยวะเพื่อแลกกับเงิน อย่างไรก็ตาม การตัดตัววัยะออกจากร่างกาย เพื่อบริจาค ซึ่งไม่ได้ทำเป็นการค้ำนุชย์ ไม่ผิดกฎหมาย				
มากที่สุด	6	3.00		
มาก	21	10.50		
ปานกลาง	108	54.00		
น้อย	65	32.50		
น้อยที่สุด	0	0.00		
รวม	200	100.00	2.84	ปานกลาง
รวมทุกด้าน			2.94	ปานกลาง

จากตาราง 4 ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำนุชย์พบว่า

- 1) ประเด็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 42.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 6.00
- 2) ประเด็นการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 44.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 2.00
- 3) ประเด็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 53.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 2.50
- 4) ประเด็นการเอาคนลงเป็นทาส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 48.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 1.50
- 5) ประเด็นการนำคนมาข่มขืน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 58.50 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 4.00
- 6) ประเด็นการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 46.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 5.00
- 7) ประเด็นการบังคับตัววัยะเพื่อการค้า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 54.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีความรู้ในระดับมาก คือร้อยละ 3.00
- 8) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ำนุชย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.94

## อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้ำนุชย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 และเพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการค้ำนุชย์ในระดับปานกลางจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 151 คน ไม่เคยผ่านการอบรมความรู้เรื่องการค้ำนุชย์มาก่อน ผลการวิจัยเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ มีความรู้เรื่องการค้ำนุชย์เพียงระดับปานกลางซึ่งต้องยอมรับว่ามีความเสี่ยงต่อการค้ำนุชย์ด้วยความไม่รู้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด (2564) ที่ให้ความสำคัญ 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน การพัฒนา และการบริหารข้อมูล โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก และเยาวชนที่ถือว่าทุกคนมีความเสี่ยงที่จะถูกล่อลวงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการค้ำนุชย์ จากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออิทธิพลจากโลกออนไลน์

ประเด็นที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.89 ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) เพียงในระดับปานกลางซึ่งมีความเสี่ยงที่จะประพฤติดังกล่าวโดยไม่ตั้งใจ ผลการวิจัยเช่นนี้สอดคล้องกับ ธนสุนทร สว่างสาส์ และสมิหรา จิตตลการ (2561) ที่ชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของการค้ามนุษย์ว่าลักษณะของการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลมิได้จำกัดแต่เฉพาะหญิง และเด็กเท่านั้นรวมทั้งกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคลเข้ามาค้าประเวณีในหรือส่งไปค้านอกราชอาณาจักร บังคับใช้แรงงานบริการหรือขอทาน บังคับตอด้วยวะเพื่อการค้า หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น และสอดคล้องกับรายงานคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ชี้ให้เห็นว่าแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีในหลายกรณีอาจนับได้ว่าเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของกลุ่มเยาวชนอันเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีความเปราะบางที่นำไปสู่ความผิด และความเสียหายจากการค้ามนุษย์ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด, 2564: 3 – 5)

ประเด็นที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์ ในภาพรวมทุกด้านในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.99 ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) เพียงระดับปานกลางจึงมีโอกาสถูกล่อลวงด้วยความไม่รู้ที่กำลังเข้าสู่การถูกทำให้เป็นสินค้า สอดคล้องกับ ณัชชาภัทร อมรกุล และปรีชญาน์ นักพื่อน (2563) ที่ว่าการค้ามนุษย์หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้ที่อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งตัวบุคคลด้วยวิธีการข่มขู่หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว การฉ้อโกงหลอกลวง ใช้อำนาจที่เหนือกว่า หรือการใช้สถานะความอ่อนแอต่อภัยของบุคคล หรือมีการให้หรือรับเงิน หรือผลประโยชน์ อย่างอื่นเพื่อให้ได้ความยินยอมของบุคคลหนึ่งที่มีอำนาจควบคุมบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์อย่างน้อยที่สุดคือการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นการบังคับใช้แรงงานหรือบริการการเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำการอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาสการทำให้ตกอยู่ใต้บังคับหรือการตอด้วยวะออกจากร่างกาย

ประเด็นที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ามนุษย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.94 ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ มีด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ในระดับปานกลางจึงมีความเสี่ยงที่จะถูกล่อลวงสู่การค้ามนุษย์ได้ สอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (2560) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคดีการค้ามนุษย์ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ระหว่าง พ.ศ. 2555 – 2559 ว่ามีคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่เป็นการค้าบริการทางเพศถึง 70 คดีซึ่งถือว่ามากกว่าด้านอื่น และเป็นที่น่ากังวลว่าปัญหานี้มีแนวโน้มที่จะเกิดในหมู่เยาวชนมากขึ้น

จากประเด็นทั้งหมดเรียงลำดับความรู้ความเข้าใจเพื่อเรียงลำดับความสำคัญในการให้ความรู้ ดังนี้ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์มีค่าเฉลี่ย 2.89 2) ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ามนุษย์มีค่าเฉลี่ย 2.94 และ 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์ มีค่าเฉลี่ย 2.99 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ภาพรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ซึ่งความรู้เพียงเท่านี้ย่อมมีความเสี่ยงที่อาจเกิดการปฏิบัติตนที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนอย่างจริงจัง

## ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านการค้ามนุษย์แก่เยาวชน โดยให้ความสำคัญต่อ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (The Act) ให้เป็นการค้ามนุษย์ 2) ด้านความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (The purpose) ที่เป็นการค้ามนุษย์ และ 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (The Means) ที่เป็นการค้ามนุษย์ ตามลำดับนอกจากนี้ยังสามารถใช้งานวิจัยนี้เป็นฐานความรู้ในการพัฒนารอบแนวคิด ตลอดจนเครื่องมือการวิจัยต่อไปได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัย ความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในเขตจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบหาความเหมือน และความแตกต่างกัน

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ. (2564). การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.
- ณัชชาภัทร อมรกุล และ ปรีชญาน์ นักพ่อน. (2563). การติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ: ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง กรณีศึกษา กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ ฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ธนสุนทร สว่างสาลี และ สมิหรา จิตตลดากร. (2561). การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติเชิงบูรณาการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13(2), 151 – 169.
- สถานทูตสหรัฐฯ. (2564). รายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ ฯ: สถานทูตสหรัฐฯและสถานกงสุลในประเทศไทย.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด. (2564). รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดร้อยเอ็ด. ร้อยเอ็ด: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ. (2560). การสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานเครือข่ายแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่เหยื่อเป็นเด็กและสตรีในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.